

DELHI PUBLIC SCHOOL, GANDHINAGAR

SESSION: 2024-25

SUBJECT: SANSKRIT

CLASS: V

सरस्वती नमस्तुभ्यं, वरदे कामरूपिणी ।
विद्यारम्भं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥

पठामि संस्कृतं नित्यं वदामि संस्कृतं सदा ।
ध्यायामि संस्कृतं सम्यक् वन्दे संस्कृतमातरम् ॥

WORKSHEET

*** SUBJECT ENRICHMENT ACTIVITY(SEA)**

*** ART INTEGRATED LEARNING (AIL)**

*** REVISION of PT-1 & PT-2**

***HALF YEARLY & ANNUAL QUESTION BANK**

CLASS -V- TERM – 1

MY BUDDY

Worksheet – 1

- यथानिर्दिष्ट वर्णान् पृथक्कुरुत ।
- वर्णों को निर्देश अनुसार अलग कीजिए ।

ट्, छ्, स्, ल्, ड्, ई, ऊ, ज्, अ, प्, आ, म्, इ, ऋ, य्, ष्, ज्ञ्, ण्, ब्, र्, ह्

स्वरा:	अन्तःस्था:	ऊष्म:	च-वर्ग:	ट-वर्ग:	प-वर्ग:

Worksheet – 2

(१) वर्णविच्छेदं कुरुत । (वर्णविच्छेद कीजिए)

- १ राष्ट्र: - _____
- २ सूकन्या - _____
- ३ क्षत्रिय: - _____
- ४ अर्जुन - _____
- ५ हितार्थ: - _____

(२) वर्णसंयोजनं कुरुत । (वर्णसंयोजन कीजिए)

- १ च् + इ + त् + र् + अ + म् - _____
- २ स् + ऐ + न् + इ + क् + अ + :- _____
- ३ द् + अ + र् + प् + अ + ण् + अ + :- _____
- ४ उ + त् + त् + अ + र् + अ + म् - _____
- ५ व् + इ + द् + व् + आ + न् - _____

Subject Enrichment Activity

TERM - I

SEA-1

- वर्णमाला क्रीडा
(Alphabet game)

PARAMETERS:

- Understanding
- Presentation
- Liveliness

TERM - II

SEA-2

- लट् लकारः(स्फोरकपत्रम्)

➤ PARAMETERS:

- Understanding
- Presentation
- Submission

ART INTEGRATED LEARNING

TERM - I

AIL-1

- विविधानां वस्तूनां ,पशूनां ,पक्षिणां चित्राणि स्फोरकपत्रे स्थापयित्वा तस्य अधः नाम संस्कृत हिन्दी एवं आङ्ग्ल भाषायां नामानि लेखिष्यन्ति।
- (विद्यार्थी वस्तु , पशु ,पक्षी के चित्रोको एकत्रित करके चार्टपेपर पर लगाएंगे एवं चित्रो के नीचे संस्कृत,हिंदी और अंग्रेजी भाषामे नाम लिखेंगे।)

TERM - II

AIL-2

- परस्पर सम्भाषणम्
- (Group Activity)
 - भिन्न भिन्न विभागेषु छात्राः मिलित्वा संस्कृत भाषायां संभाषणम् करिष्यन्ति।
 - अलग अलग समूह में छात्र आपसमे संस्कृत भाषामे सामान्य बातचीत करेंगे।

Periodic Test – 1

Revision

प्रश्न – १ वर्णान् निर्देशानुसारं पृथक्कुरुत ।
(वर्णों को निर्देशानुसारं अलग कीजिए ।)

ल्, ज्, र्, छ्, ब्, य्, ज्, स्, म्, ह्			
अन्तःस्थ	च-वर्ग	प-वर्ग	ऊष्म

प्रश्न -२ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णविच्छेदं कुरुत ।
(वर्ण विच्छेद कीजिए)

१ क्रीडकः = _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + :

२ बिडालः = _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + :

३ चित्रकः = _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + :

४ लेखकः = _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + _____ + :

५ काकः = _____ + _____ + _____ + _____ + :

प्रश्न- ३ अधोलिखितानां शब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए)

१ प् + उ + त् + र् + अ + : = _____

२ दे + अ + व् + अ + : = _____

३ आ + र् + क् + ष् + अ + क् + अ + : = _____

४ न् + आ + य् + अ + क् + अ + : = _____

५ स् + ऐ + न् + इ + क् + अ + : = _____

प्रश्न - ४ चित्रं द्रष्टुं नामानि लिखत ।

५

१

२

३

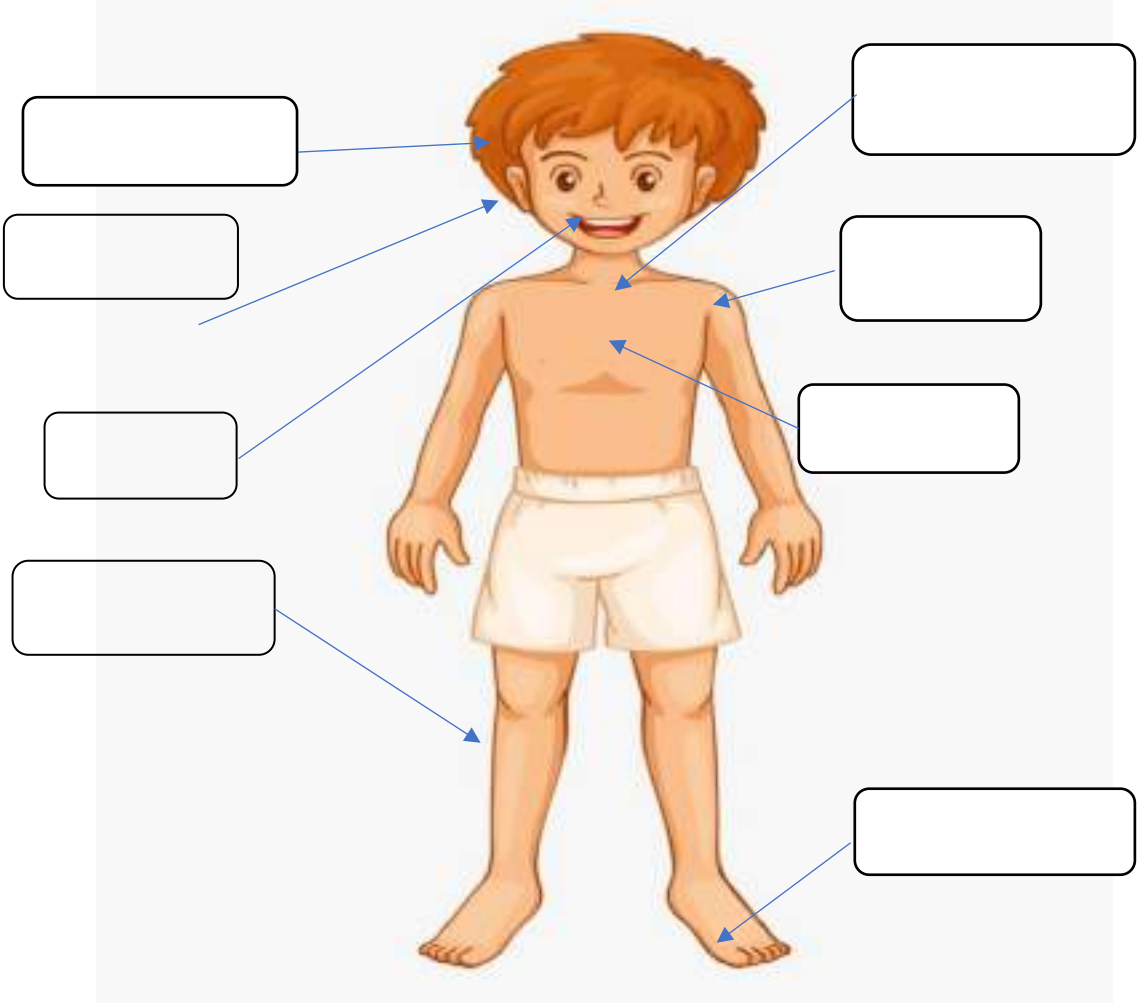
४

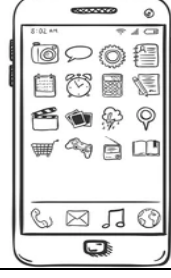
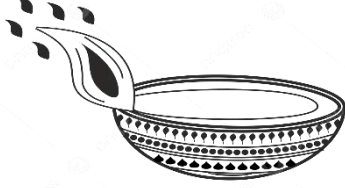

५

Class V SANSKRIT
Half yearly examination
Revision Term-1

प्रश्न -१	अधोदत्तं चित्रं द्रष्ट्वा कोष्ठकात् योग्य उत्तरं चित्वा रिक्तस्थानेषु लिखत। निचे दिए गए चित्र को देखकर कोष्ठक से योग्य उत्तर चुनकर रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए (जानु , वक्षस्थलम्, कर्णः, पादः, शिरः, नासिका ,स्कन्धः)	६
		

प्रश्न -२		अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत । (वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)	६
			
			
			
प्र - ३		उचितैः सङ्ख्यापदैः रिक्तस्थानानि पूरयत । (रिक्तस्थानों को उचित सङ्ख्यापद से भरिए।)	६
	१	----- बालकाः सन्ति ।	(त्रयः / तिस्रः)
	२	----- मयुरौ स्तः ।	(द्वे/द्वौ)
	३	----- गायिका गायति।	(एकः / एका)
	४	----- पुस्तकानि सन्ति।	(चत्वारि / चतस्रः)
	५	----- चन्द्रः अस्ति ।	(एकः / पञ्च)
	६	----- पाण्डवाः अस्ति ।	(एकः / पञ्च)

प्रश्न - ४	निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत । (उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)			६																					
	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्																						
१	नासिका	-----	नासिकाः																						
२	-----	व्यजने	व्यजनानि																						
३	स्थालिका	स्थालिके	-----																						
४	वैज्ञानिकः	-----	वैज्ञानिकाः																						
५	कन्दुकम्	कन्दुके	-----																						
६	बालकः	-----																							
प्रश्न - ५	निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितसर्वनामपदैः पूरयत । (उचित सर्वनाम से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)			६																					
१	----- छात्रः ।	(सः / सा / तत्)																							
२	----- पत्राणि ।	(तत् /तौ / तानि)																							
३	----- बालकौ ।	(तौ / ते / तत)																							
४	----- पत्रिकाः ।	(सा / ते /ताः)																							
५	----- फले ।	(एषः / एते / एताः)																							
६	----- शिक्षकः ।	(एषा/एषः)																							
प्रश्न - ६	अधोलिखितानां शब्दानाम् एकवचने द्विवचने बहुवचने वा वर्गीकरणं कुरुत । (अधोलिखित शब्दों का एकवचन, द्विवचन, बहुवचन में वर्गीकरण कीजिए ।)			५																					
	गायिकाः,वनम्, छात्राः, पितृव्यौ, कमलम् , शिक्षकौ, चित्रकाः, सैनिकौ, मालाः, कन्दुकम् <table><tr><th>एकवचनम्</th><th>द्विवचनम्</th><th>बहुवचनम्</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table>			एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्																			
एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्																							

प्रश्न - ७	अधोलिखितानां शब्दानाम् पुल्लिङ्गे स्त्रीलिङ्गे नपुंसकलिङ्गे वा वर्गीकरणं कुरुत। (अधोलिखित शब्दों का पुल्लिङ्ग स्त्रीलिङ्ग नपुंसकलिङ्ग में वर्गीकरण कीजिए।)	५																		
	पुस्तकानि, तालौ , देशः, गर्दभाः, पादुके , वाटिका , चित्रकः, नाणकानि, पयोहिमम् , करवस्त्रे <table> <tr> <th>पुल्लिङ्गम्</th><th>स्त्रीलिङ्गम्</th><th>नपुंसकलिङ्गम्</th></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td></td></tr> </table>	पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्																
पुल्लिङ्गम्	स्त्रीलिङ्गम्	नपुंसकलिङ्गम्																		
प्रश्न - ८	अधोलिखितशब्दानां हिन्दीभाषायां अर्थं लिखत। (निम्नलिखित शब्दों के हिन्दी अर्थ लिखिए।)	५																		
	१) बिडालः - ----- ३) भल्लूकः - ----- २) सरिता - ----- ४) द्राक्षा - ----- ५) चक्रम् - -----																			
प्रश्न - ९	अधोलिखितशब्दानां संस्कृतभाषायां अर्थं लिखत। (निम्नलिखित शब्दों के संस्कृत अर्थ लिखिए)	५																		
	१) दो शेर - ----- २) अनेक मोर - ----- ३) एक घड़ी - ----- ४) एक फ़िज़ - ----- ५) एक अनार - -----																			

Term-II

Worksheet-I

१ अधोलिखितानि वाक्यानि द्विवचने परिवर्तय।
(अधोलिखित वाक्यों को द्विवचन में परिवर्तित कीजिए।)

(क) तत् फलम् अस्ति।

(ख) एषा वदति।

(ग) एषः विद्यालयः अस्ति।

(घ) एषा मापिका अस्ति।

(ङ) सः युवकः हसति।

(च) एषा छात्रा अस्ति।

Worksheet-II

निम्नलिखितानां वाक्यानां पूरतः शुद्धं (✓) वा अशुद्धं (X) चिह्नं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों पर सही (✓) या गलत (X) का निशान कीजिए।)

(क)	महिले खादन्ति।	()
(ख)	वयं गायति।	()
(ग)	जनकः यच्छन्ति।	()
(घ)	त्वम् आगच्छित।	()
(ङ)	अहं हसथ।	()
(च)	बालिके पठन्ति।	()
(छ)	शिक्षिकाः वदति।	()
(ज)	मालाकाराः सिञ्च।	()

Periodic Test – II

Revision

प्र - १

चित्रं द्रष्ट्वा मञ्जूषातः योग्य क्रियापदं चित्वा लिखत ।
(चित्र को देखकर मञ्जूषा से योग्य विकल्प चुनकर लिखिए।)

६

प्र - २

निर्देशानुसारं वाक्यानां वचनपरिवर्तनं कुरुत ।
(निर्देशानुसारं वाक्य का वचनपरिवर्तन कीजिए ।)

५

१ तौ छात्रौ पठतः।

(एकवचनम्)

२ पत्रं पतति। (बहुवचनम्)

३ एषः सिंहः गर्जति। (बहुवचनम्)

४ चक्रे भ्रमतः। (एकवचनम्)

५ बालकाः गच्छन्ति। (द्विवचनम्)

प्र - ३

रेखाङ्कितपदानि शुद्धं कृत्वा वाक्यानि पुनः लिखत ।
(रेखाङ्कित पद को शुद्ध करके वाक्य पुनः लिखिए ।)

४

१ त्वं खादामि।

२ त्वं हसामि।

३ जनकः खादामि।

४ वानरः तत्र धावन्ति।

प्र - ४

उचितैः सर्वनामपदैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(उचित सर्वनाम पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

५

१ ----- छात्रः । (सः / सा / तत्)

२ ----- पत्राणि । (तत् / तौ / तानि)

३ ----- बालकौ । (तौ / ते / तत्)

४ ----- पत्रिकाः । (सा / ते / ताः)

५ ----- गनक्यन्ते । (सा / ते / ताः)

Class V SANSKRIT
Revision
ANNUAL EXAMINATION
Term II

प्र - १ अधोलिखितशब्दानां वर्णसंयोजनं कुरुत ।
(वर्णसंयोजन कीजिए ।)

१ स् + ऐ + न् + इ + क् + अ + : = -----

२ व् + ऋ + क् + ष् + अ + : = -----

३ ग् + आ + य् + इ + क् + आ = -----

४ व् + इ + म् + आ + न् + अ + म् = -----

५ व् + य् + अ + ज् + अ + न् + अ + म् = -----

प्र - २ अधोलिखितशब्दानां वर्णविच्छेदे रिक्तस्थानानि पूरयत ।
(वर्णविच्छेद में रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

१ छत्रम् = ----- + आ + त् + ----- + अ + म्

२ वानरः = व् + ----- + न् + अ + ----- + अ + :

३ कन्दुकम् = ----- + अ + ----- + द् + उ + क् + अ + म्

५

५

४ गृहम् = + ऋ + ह + + म्

५ शाखा = श् + + + आ

प्रश्न -३

अधोदत्तानि चित्राणि दृष्ट्वा संस्कृतभाषायां अर्थं लिखत ।
(नीचे दिए गए चित्रों को देखकर संस्कृत भाषा में अर्थ लिखिए ।)

७

१

२

३

४

५

६

७

प्रश्न -४

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितसर्वनामपदैः पूरयत ।
(उचित सर्वनाम से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

७

१	-----	बालिका ।	(सः / सा / तत्)
२	-----	पत्रम् ।	(तत् / तौ / तानि)
३	-----	बालकाः ।	(तौ / ते / तत्)
४	-----	गजाः ।	(सा / ते / ताः)
५	-----	मालाः ।	(एषः / एते / एताः)
६	-----	शिक्षकः ।	(एतौ / एषः / एतानि)
७	-----	मित्राणि ।	(एताः / सा / तानि)

प्र - ५

निम्नलिखितानां वाक्यानां पूरतः शुद्धं (✓) वा अशुद्धं (X) चिह्नं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों पर सही (✓) या गलत (X) का निशान कीजिए ।)

७

१	युवां खादामि।	()
२	सैनिकः रक्षति ।	()
३	आवां हसति ।	()
४	वयं लिखामः।	()
५	त्वं पठामि।	()
६	आवां गायामि।	()
७	युवां चलति।	()

प्रश्न - ६

निम्नलिखितानि रिक्तस्थानानि उचितपदैः पूरयत ।
(उचित पद से रिक्तस्थान की पूर्ति कीजिए ।)

७

	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
१	शाखा	-----	शाखाः
२	-----	काकौ	काकाः
३	परिचारिका	परिचारिके	-----
४	सूत्रम्	-----	सूत्राणि
५	मुखम्	मुखे	-----
६	-----	हस्तौ	हस्ताः
७	बालिका	बालिके	-----

प्र - ७

अधोलिखितानां वाक्यानां प्रश्ननिर्माणं कुरुत ।
(निम्नलिखित वाक्यों को प्रश्न में परिवर्तित कीजिए ।)

७

१	मेघाः गर्जन्ति।	(के / काः)
२	कृषकौ कर्षतः।	(कः / कौ)

३ चक्रं भ्रमति। (कानि / किम्)

४ मापिकाः सन्ति। (के / काः)

५ विमानम् उड्डयति। (काः / किम्)

६ बालिकाः खेलन्ति। (काः / किम्)

७ पत्रम् पतति। (काः / किम्)

प्र - ८

संस्कृत भाषायां स्वपरिचय लिखत ।

संस्कृत भाषामे स्वपरिचय लिखिए ।

५
